

विदूरजम् *Lapis lazuli*.

विडो (डौ) जस् *m. N. of Indra.*

वितंसः 1 A bird-cage. -2 A rope, chain, fetter &c. to confine beasts or birds.

वितइ 10 P. To strike, wound.

वितण्डः 1 An elephant. -2 A sort of lock or bolt.

वितण्डा 1 A captious objection, idle carping, a frivolous or fallacious argument or controversy (one of the sixteen *padarthas* or categories in Nyāya philosophy); स (जरूपः) प्रतिपक्षस्थापनाहीनो वितण्डा Gaut. S. -2 Wrangling, captious criticism in general. -3 A spoon, ladle. -4 Benzoin. -5 The oleander plant.

वितथ *a.* 1 Untrue, false; आजन्मनो न भवता वितथं किलोक्तम् Ve. 3. 13; 5. 41; R. 9. 8. -2 Vain, futile; as in वितथप्रयत्न R. 2. 42. -Comp. -मर्यादा *a.* incorrect in behaviour.

वितथ्य *a.* False; see above.

वितथयति Den. P. To make false; वितथयति न जातु मद्रुचोऽसाविति Śi. 7. 8.

वितडुः *f. N. of a river in the Panjāb.*

वितन् 8 U. 1 To spread, stretch; स्फुरितविततजिह्वः Mk. 9. 12; Ki. 15. 53; Śi. 5. 38; 14. 53. -2 To cover, fill; प्रस्वेदाबिन्दुविततं वदनं प्रियायाः Ch. P. 9; यो वितत्य स्थितः खम् Me. 60. -3 To form, make; श्रेणीबन्धाद् वितन्वद्भिरस्तम्भो तोरणस्रजम् R. 1. 41; Ki. 16. 51. -4 To stretch, string (as a bow); वितत्य किरतोः शरान् U. 6. 1; वितत्य शार्ङ्गम् Bk. 3. 47. -5 To cause, produce, create, give, bestow; V. 1. 4. -6 To write or compose (as a work); विराट्-पर्वप्रयोती भावदीपो वितन्यते. -7 To do or perform (as a sacrifice or any other rite); यज्वभिः संभृतं हव्यं विततेष्वध्वरेषु सः Ku. 2. 46. -8 To unfold, manifest, exhibit, show; स्वरसि रुदितैः स्नेहाकृतं तथाप्यतनोदसौ Mā. 9. 11. -9 To perform, carry out, accomplish. -10 To prepare, make ready.

वितत *p. p.* 1 Spread out, extended, stretched; अमुं यज्ञं विततमेयाय Ch. Up. 1. 10. 7. -2 Elongated, large, long, broad; विततवपुषा महाहिना Ki. 12. 22; भवति विततश्चासौनाहप्रणुन्नपयोधरम् Mā. 10. 15. -3 Performed, accomplished, effected; विततयज्ञः Ś. 7. 34. -4 Covered. -5 Diffused. -6 Gone away; शब्दवेध्यं च विततम् Rām. 1. 5. 20. -7 Drawn (as a bow string). -8 Bent (as a bow); (see तन् with वि). -तम् 1 Any stringed instrument, such as a lute &c. -2 A shoot, tendril (प्रतान); विचिताश्च महागुल्मा लताविततसंतताः Rām. 4. 47. 12. -Comp. -उत्सव *a.* one who has arranged a festival. -धन्वन् *a.* one who has fully drawn or stretched his bow.

विततिः *f.* 1 Extension, expansion; व्रततिविततिभिस्तिरो-हितायाम् Śi. 7. 45; Ki. 6. 18. -2 Quantity, collection,

cluster, clump; वंशविततिषु विषक्तपृथुप्रियवालाः Ki. 12. 47. -3 A line, row; यदकालमेघविततिर्व्ययुजत् Mā. 9. 47.

वितनु *a.* 1 Delicate. -2 Beautiful. -3 Slender. -4 Bodiless. -नुः The god of love.

वितन्तुः A good horse. -*f.* A widow.

वितन्त्री A disordered or discordant lute; श्रोतुर्वितन्त्री-रिव ताड्यमाना Ku. 1. 45.

वितप् 1 Ā. To shine; रविवितपतेऽत्यर्थम् Bk. 8. 14. -2 To warm, heat. -3 To warm oneself.

वितमस्, वितमस्क *a.* 1 Light. -2 Free from darkness or the quality of ignorance (तमस्). -3 Pure, blemishless; ख्याते तस्मिन् वितमसि कुले जन्म कौलीनमेतत् Ve. 2. 11.

वितर्क 10 U. 1 To guess, conjecture. -2 To think, suppose, believe. -3 To reflect, reason. -4 To expect, anticipate. -5 To find out, discover, ascertain.

वितर्कः 1 Argument, reasoning, inference. -2 Guess, conjecture, supposition, belief; शिरीषपुष्पाधिकसौकुमार्यो बाहू तदीयाविति मे वितर्कः Ku. 1. 41. -3 Fancy, thought; राग-प्राहवती वितर्कविहगा Bh. 3. 45. -4 Doubt; नूनोद तस्य स्थल-पश्चिनीगतं वितर्कम् Ki. 4. 5; 13. 2. -5 Deliberation, discussion. -6 A teacher in divine knowledge. -7 False or adverse conjecture; वितर्कं निश्चयाज्जयेत् Mb. 12. 274. 11. -8 Purpose, intention. -Comp. -पदवी the path of conjecture.

वितर्कणम् 1 Reasoning. -2 Conjecturing, guessing. -3 Doubt. -4 Discussion.

वितर्दिः, -र्दी, वितर्दिका *f.* 1 A raised seat of a quadrangular shape in a court-yard; वितर्दिशतशोभितम् (रामवेश्म) Rām. 2. 15. 31, 80. 20; बन्धन्ते च वितर्दिकाः प्रतिदिशं कृत्वा रदोमूर्धभिः Mv. 6. 24. -2 A balcony, verandah.

वितर्दिः, -र्दी, -वितर्दिका *f.* See वितर्दि &c.

वितलम् The second of the seven lower regions under the earth; see पाताल or लोक.

वितस्ता *N.* of a river in the Punjab called Hydaspes by the Greeks and now called Jhelum or Betustā.

वितस्तिः [नौ तसेः तिः Up. 4. 189] A measure of length equal to 12 *angulas* (being the distance between the extended thumb and the little finger); तेनेदमावृतं विश्वं वितस्तिमधितिष्ठति Bhāg. 2. 6. 16.

वितान *a.* 1 Vacant, empty. -2 Pithless. -3 Dismayed, sad; क्षितिपतिमण्डलमन्यतो वितानम् R. 6. 86. -4 Dull, stupid. -5 Wicked, abandoned. -नः, -नम् 1 Spreading out, expansion, extension; ब्रह्मावर्तं यत्र यजन्ति यज्ञै-र्यज्ञेश्वरं यज्ञवितानविज्ञाः Bhāg. 1. 17. 33; विञ्जलितकमलौघः कीर्ण-वल्लीवितानः Śi. 11. 28; Ki. 7. 19. -2 An awning, a canopy; विद्युलेखाकनकरुचिरं श्रीवितानं ममाभ्रम् V. 4. 13; R. 19.